

Nedstyrning, Vietnamkrig, Biafra, narkogangstere...

Han var en af de første jetpiloter, der blev uddannet efter krigen, og han flyver stadig. I en ny bog fortæller Axel V. Duch om sine 60 år på vingerne.

Da Axel V. Duch som 7-8-årig første gang så et fly over barndomshjemmet i Odense, besluttede han, at han ville være pilot. Det mål forfulgte han siden stædigt, indtil det lykkedes ham. Han var blandt de første, der blev uddannet som pilot i flyvevåbnet efter besættelsen - og en af de første danskere, der blev uddannet jetpilot overhovedet. Det blev starten på en lang og usædvanlig karriere med såvel dramatiske som spøjse oplevelser, som han fortæller om i sin nye bog "Flyver – en pilots erindringer", der netop er udkommet på Forlaget Radius.

Axel V. Duch har oplevet nedstyrning under træning i Texas, han har fløjet passagerfly for Air Vietnam under Vietnamkrigen, har deltaget i luftbroen under borgerkrigen i Biafra, været chef i et flyselskab, der skulle vise sig at være drevet af narkogangstere, har fløjet med guldmalm i øde egne af Canada og meget, meget mere. Så der er mange gode historier at tage af – såvel dramatiske og alvorlige som sjove og underfundige. Når han stadig er i live - og i øvrigt stadig flyver - så skyldes det en kombination af held, dygtighed og en yderst veludviklet intuition.

Der er meget, der er farligt

Siden midten af 50'erne har Axel V. Duch boet i Canada. Dog afbrudt af den årrække, hvor han var i Vietnam og Biafra.

- Jeg har ikke brug for at 'noget står på spil' i mit daglige liv, men jeg har altid været nysgerrig, og det gik tidligt op for mig, at når der sker noget i verden, skal man ikke blot sluge mediernes mening eller forklaringer derom. De er ofte enten helt på vildspor eller simpelthen forkerte. Som barn, spejder osv. lærte jeg, at hvis man ser noget, der er forkert, skal man ikke blot stå med hænderne i lommerne og se til, hvis der er mulighed for, at man kan forbedre sagen. Hvis det drejer sig om at hjælpe mennesker, der er i virkelig nød, skal man ufortrødent gøre det. At der til tider kan være fare forbundet dermed er en anden sag, men der er meget, der er farligt. Hvis man bekymrer sig om 'fare' hele tiden, skal man hellere blive liggende i sengen.

Sværere i "gamle dage"

Når Axel V. Duch modsat så mange andre piloter ikke er stoppet med flyvningen for mange år siden, så skyldes det ganske enkelt, at han elsker at flyve og alt, hvad der har med flyvning at gøre. Han har fløjet et væld af forskellige flytyper, herunder også mange af de klassiske propelfly fra efterkrigstiden. Når man spørger ham, hvilket der er hans yndlingsfly, trækker han lidt på det:

- Yndlingsfly? Det er svært, for jeg kan lide dem allesammen, men af større fly vil jeg sige DC-6 og DC-8. Af mindre fly måske DH Mosquito som jeg kun fløj meget lidt, samt Grumman Goose og DH Beaver.

På et spørgsmål om, hvorvidt det var vanskeligere at være pilot, da han var nyuddannet end det er i dag, svarer han:

- Jeg tror nok, jeg tør sige, at det var sværere at være pilot i 'gamle dage', end det er nu. Der var ingen automatik eller computere, du måtte selv finde ud af det forskellige og foretage det.

Der er fortsat adskillige gamle fly i brug i Canada til erhvervsflyvning, men det tynder ud i rækkerne. DC-4 og DC-6 bruges til skovbrandsslukning såvel som til fragtflyvning og af og til som passagerfly. Adskillige DC-3'ere er stadig i brug, nogle er blevet moderniseret med turbinemotorer, og en version er blevet forlænget med ca. 3 1/2 meter.

Vild med flyvning

Axel V. Duch er i dag bosiddende i Vancouver i Canada. Han er 79 år, arbejder som konsulent i flybranchen og flyver stadig selv, når lejligheden byder sig.

- Jeg er lige så interesseret i flyvning nu, som da jeg begyndte, det har aldrig forandret sig. Mit job består hovedsageligt i at give råd angående træning af piloter til forskellige flytyper samt til tider at stå for træningen. Og så forfatter jeg operations- og træningsmanualer, inspicerer fly og hjælper med ansøgninger af forskellig slags, såsom licenser m.m. når nye fly tilføjes et selskabs flåde. Det er mest de gamle fly, jeg har med at gøre. En af grundene er, at jeg er en af ganske få, der fremdeles har flyvecertifikat og erfaring på disse gamle "dinosauruser". De andre er enten døde, gider ikke eller har mistet certifikatet. I Canada kan man flyve så længe, man klarer lægeprøverne.

Danmark er min mor

Da Axel V. Duch i sin tid forlod Danmark, var det ikke fordi, han valgte hjemlandet fra, men for at få muligheden for fortsat at flyve. Det valg har han nu aldrig fortrudt, siger han.

- Næh, egentlig ikke. Jeg ville flyve og hele verden er mit land. Men jeg har aldrig vendt ryggen til mit fødeland og glæder mig altid til at besøge det, noget jeg gør måske hver andet år. Knudsen, ejeren af den i hin tid store mælkekoncern i Los Angeles, sagde engang, da han blev spurgt om, hvordan han så på sit liv i den nye verden: "Denmark is my mother. USA is my wife". Sådan ser jeg på Canada, siger Axel V. Duch og forklarer, at han fortsat har kontakt med venner og bekendte i Danmark.

Forfatteren har tidligere skrevet bogen "Luftbroen til Biafra".

"Flyver – en pilots erindringer" er udkommet 15. Marts. Den er på 320 sider, med 34 sider fotos og hardcover. Vejl. pris 250 kr.

Af Klaus Rydahl Pedersen